

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 15 0 U 004076 19 Uvp
Banjaluka, 03.03.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Duške Mutić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi tužioca Ekološko-promotivno udruženje E. Z. Š. iz Š., koga zastupa predsjednik udruženja N. B. (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 13.09.2018. godine, tužene Regulatorne komisije T., u predmetu izdavanja dozvole za izgradnju male hidroelektrane, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje rješenja broj 15 0 U 004076 18 U od 12.11.2018. godine i rješenja broj 15 0 U 004076 18 U 2 od 12.11.2018. godine Okružnog suda u Trebinju, u sjednici vijeća održanoj dana 03.03.2021. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava, rješenja Okružnog suda u Trebinju broj 15 0 U 004076 18 U od 12.11.2018. godine i broj 15 0 U 004076 18 U 2 od 12.11.2018. godine se ukidaju i predmet vraća tom sudu na ponovni postupak.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem broj 15 0 U 004076 18 U od 12.11.2018. godine odbačena je tužba tužioca podnesena protiv osporenog akta bliže označenog u uvodu ove presude, kojim je usvojen zahtjev privrednog društva B. d.o.o. Š. za izdavanje dozvole za izgradnju Male hidroelektrane G. na rijeci P. Drugim pobijanim rješenjem broj 15 0 U 004076 18 U 2 od 12.11.2018. godine odbačen je zahtjev tužioca za odlaganje izvršenja pomenutog osporenog akta.

U rješenju kojim se tužba odbacuje sud obrazlaže istorijat predmetnog upravnog postupka pokrenutog zahtjevom privrednog društva B. d.o.o. Š. za izgradnju Male hidroelektrane G. na rijeci P., koji je i usvojen osporenim aktom, navodeći da je u tom postupku nesporno učestvovao tužilac kome je svojstvo umješača priznato zaključkom tužene broj ... od 12.07.2018. godine, ali da to konačno ne znači da on ima stranačku legitimaciju za podnošenje tužbe protiv pomenutog osporenog akta, jer istim nije povrijeđeno neko pravo tužioca ili njegov neposredni lični interes zasnovan na zakonu, zbog čega je pozivom na odredbu člana 22. tačka 1. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), u vezi sa odredbom člana 38. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18 - u daljem tekstu: ZOUP) tužba odbačena. U rješenju suda kojim je odbačen kao nedopušten zahtjev tužioca za odlaganje izvršenja osporenog akta navedeni su istovjetni razlozi.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje tih rješenja (u daljem tekstu: zahtjev) tužilac osporava zakonitost istih zbog povreda pravila postupka koje su od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu interpretira stav suda iz pobijanih rješenja, te iznosi da mu je istima, kao ravnopravnoj stranci, onemogućeno

da do kraja zaštiti svoja prava, ali i pravni interes potvrđen, između ostalog, zaključkom tužene broj ... od 12.07.2018. godine, gdje je jasno navedeno da se prema važećim propisima o zaštiti životne sredine smatra da udruženja i organizacije koje promovišu zaštitu životne sredine imaju interes da učestvuju u ovim postupcima pred javnim institucijama i smatraju se zainteresovanim licima. Podsjeća da je istovjetno utvrđenje sadržano i u zaključku tužene o održavanju formalne rasprave ... od 12.07.2018. godine, te svakako ukazuje na to da mu je osporeni akt dostavljen kao stranci u postupku, sa poukom o pravu na podnošenje tužbe nadležnom Okružnom sudu u Trebinju. Pravo tužioca da učestvuje u ovom upravnom postupku što mu je tužena dozvolila, te dalje pravo da pokreće upravni spor zasnovano je na odredbi člana 11. Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 20/14 - u daljem tekstu: Zakon o zaštiti prirode), odredbama člana 5. stav 1. i 2. i 14. tačka k) Zakona o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 71/12 i 79/15 - u daljem tekstu: Zakon o zaštiti životne sredine), te konačno i na odredbama člana 35. i 64. Ustava Republike Srpske, koje sve u nastavku citira. Dodaje da opravdano smatra da se izdavanjem dozvole za izgradnju Male hidroelektrane G. na rijeci P., opština Š., osporava racionalno korišćenje prirodnih bogatstava opštine Š. i R. S., te da se nepovratno uništava, umjesto da se zaštiti i poboljša kvalitet životne sredine u opštem interesu, zbog čega je i podnio tužbu koju je sud nezakonito odbacio, kao i zahtjev za odlaganje izvršenja osporenog akta. Predlaže da se zahtjev uvaži i pobijana rješenja ukinu, te predmet vrati nižestepenom суду na ponovno odlučivanje.

Tužena u odgovoru na zahtjev navodi da je isti neosnovan, te da ostaje kod navoda iz obrazloženja osporenog akta, koji se u bitnom svode na to da se tužilac u okviru ovog upravnog postupka bavio pitanjima iz oblasti ekologije, o kojim pitanjima je nadležno Ministarstvo ... R. S. odlučilo rješenjem od 08.01.2018. godine kojim je izdata, odnosno obnovljena ekološka dozvola za ovo postrojenje, napominjući da je to rješenje steklo svojstvo konačnosti i pravosnažnosti. Imajući ovo u vidu, smatra da su pobijana rješenja zakonita i konačno predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijana rješenja, odgovor na zahtjev, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. ZUS, odlučeno je kao u izreci ove presude iz sljedećih razloga:

Rješenjem nižestepenog suda broj 15 0 U 004076 18 U od 12.11.2018. godine odbačena je tužba tužioca podnesena protiv osporenog akta tužene od 13.09.2018. godine, a rješenjem broj 15 0 U 004076 18 U 2 od 12.11.2018. godine odbačen je njegov zahtjev za odlaganje izvršenja osporenog akta, uz stav suda da tužilac nije aktivno legitimisan za podnošenje tužbe, obzirom da osporenim aktom nije povrijedeno pravo tužioca, niti njegov neposredni interes zasnovan na zakonu, a koji stav nije pravilan iz razloga na koje osnovano ukazuje tužilac u zahtjevu.

Sud neosnovano gubi iz vida okolnost da je tužilac udruženje građana koje promoviše zaštitu životne sredine, da mu je upravo zbog toga, po njegovom zahtjevu, zaključkom tužene broj ... od 12.07.2018. godine priznat status umješača u postupku izdavanja dozvole za izgradnju Male hidroelektrane G. na rijeci P., shodno odredbi člana 18. Pravilnika o izdavanju dozvola („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 39/10 i 65/13 - u daljem tekstu: Pravilnik), da mu je omogućeno da učestvuje na formalnoj raspravi i iznosi prigovore shodno članu 19. Pravilnika, te da mu je osporeni akt kojim su njegovi prigovori odbijeni dostavljen shodno odredbi člana 21. stav 4. Pravilnika, sa poukom da se protiv istog može podnijeti tužba nadležnom Okružnom sudu u Trebinju.

Ispravno tužilac rezonuje da se njegovo pravo da učestvuje u ovom upravnom postupku što tužena nije dovela u pitanje, te dalje pravo na podnošenje tužbe u upravnom sporu, zasniva na odredbi člana 11. tačka ž) Zakona o zaštiti prirode, odredbi člana 5. stav 1. i 2. Zakona o zaštiti životne sredine, te posebno odredbi člana 14. tačka k) Zakona o zaštiti životne sredine koja propisuje da će se u postupcima ove vrste smatrati da interes imaju udruženja i fondacije koje promovišu zaštitu životne sredine. Navedeno takođe proizilazi iz odredaba člana 33. do 42. Zakona o zaštiti životne sredine, koje propisuju pravo predstavnika zainteresovane javnosti na pobijanje odluka donesenih u ovoj vrsti upravnih stvari (član 42.), a koje odredbe su u cjelini komplementarne odredbama Konvencije o pristupu informacijama, učešću javnosti u odlučivanju i dostupnosti pravosuđa u pitanjima koja se tiču životne sredine (u daljem tekstu: Arhuska konvencija), koju je ratifikovala BiH. Navedena odluka i tekst Arhuske konvencije objavljeni su u „Službenom glasniku BiH“, Međunarodni ugovori, broj 8/2008, sa čim je Bosna i Hercegovina, a time i Republika Srpska preuzela obavezu da primjenjuje odredbe iste. Konkretno, odredba člana 3. tačka 9. Arhuske konvencije propisuje da će u granicama relevantnih odredaba ove konvencije, javnost imati dostupnost informacija, mogućnost učestvovanja u donošenju odluka i dostupnost pravosuđa, kada se radi o pitanjima koja se tiču životne sredine, bez diskriminacije u pogledu državljanstva, nacionalnosti ili domicila, a u slučaju pravnog lica, bez diskriminacije u pogledu na registrovano sjedište ili stvarni centar aktivnosti.

Dakle, postupanjem na opisani način i odbacivanjem tužbe, kao i zahtjeva za odlaganje izvršenja osporenog akta, koji postupci čine pravno jedinstvo u skladu sa odredbom člana 14. ZUS, nižestepeni sud je nezakonito postupio i povrijedio prava tužioca, zbog čega ovaj sud nalazi da su pobijanim rješenjima ostvarenim razlozi iz odredbe člana 35. stav 2. ZUS, pa se na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 3. istog zakona, zahtjev tužioca uvažava, rješenja ukidaju i predmet vraća nižestepenom судu na ponovni postupak i odlučivanje. U ponovnom postupku će nižestepeni sud odlučiti o osnovanosti tužbe podnesene protiv osporenog akta, kao i o zahtjevu tužioca za odlaganje izvršenja osporenog akta, što svakako podrazumijeva i učešće privrednog društva B. d.o.o. Š. koje je podnositelj zahtjeva za izdavanje dozvole za izgradnju male hidroelektrane.

Zapisničar
Duška Mutić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša